

Toelichting op veel gemaakte opmerkingen op het oppervlaktewatersysteem in de Langbroekerwetering

1

Opmerking: Bij extreme neerslag worden de stuwen te laat naar beneden gedraaid. Het water kan daardoor niet direct wegstromen, waardoor het peil in de sloten stijgt en het water op het land blijft staan.

Reactie: Het waterschap loopt bij extreme regenval tegen grenzen aan. De voorspellingen van zomerpiekbuien (zeer intensief, lokaal en in een korte tijd), waarbij de meeste overlast wordt ervaren, zijn nog erg onbetrouwbaar. Zo gebeurt het geregeld dat een bui niet voorspeld is maar toch valt; of dat een bui wel voorspeld is, maar voor een ander gebied. Wanneer de bui(en) toch niet in dit gebied vallen, dan resulteert de peilverlaging in (nog) drogere omstandigheden, terwijl het juist in de zomerperiode van groot belang is dat het gebiedseigen water wordt vastgehouden om het optreden van droogteschade te voorkomen.

Bij een voorspelling van 10 à 15 mm neerslag grijpt het waterschap nog niet in. Het watersysteem kan dergelijke buien prima aan, daar is het op ontworpen. Het komt voor dat de meteorologische dienst eerst 15 mm voorspelt terwijl er in werkelijkheid 30 à 40 mm of meer valt. Uiteraard worden er in dergelijke gevallen wel direct, nadat de bui is gevallen en peilstijgingen zijn geregistreerd, maatregelen getroffen om alsnog de peilen te verlagen en het water zo spoedig mogelijk af te voeren.

Wateroverlast na extreme regenval is ook met slimmer sturen niet geheel op te lossen. Extreem veel neerslag zal altijd overlast opleveren. Wel moet gekeken worden hoe deze overlast, binnen de huidige mogelijkheden, kan worden beperkt in omvang en duur. Hierbij is het van belang dat de pijn wordt verdeeld: het is bijvoorbeeld niet wenselijk dat het ene gebied helemaal leeg loopt waardoor het ontvangende gebied veel te nat wordt. Verschillende stuwen in het gebied zijn de afgelopen jaren vernieuwd waarbij de sturing is geautomatiseerd. Dit betekent dat wij sneller kunnen anticiperen en de stuw zelf ook automatisch verlaagt bij peilstijging.

2

Opmerking: Voor sommige gebieden is in het peilbesluit alleen een bovenpeil vastgelegd. Waarom wordt er in de winter geen lager peil ingesteld?

Reactie: Al langere tijd stelt het waterschap in deze gebieden in de winter een lager bovenpeil in dan het vastgestelde in de bovenpeil in de zomer. In het nieuwe peilbesluit wordt dit bovenpeil voor de winter ook vastgelegd.

3

Opmerking: Langs de Gooyerwetering treedt met enige regelmaat wateroverlast op. Wat doet het waterschap hieraan?

Reactie: Om het optreden van wateroverlast langs de Gooyerwetering tegen te gaan speelt het waterschap zo goed mogelijk in op de weersverwachtingen en stelt het waterschap in de winter een lager peil in (zie opmerkingen 1 en 2, resp.). Daarnaast voert het waterschap het project "Verbreding Gooyerwetering uit".¹ De maatregelen rondom de Gooyerwetering zijn erop gericht om een meer robuust en duurzaam watersysteem tot stand te brengen. Met een robuust watersysteem kan het waterschap beter inspelen op de weersomstandigheden, zowel in natte als in droge tijden. Gebleken is dat het profiel van de Gooyerwetering op veel plaatsen te klein is, en dat de afmeting van veel duikers te gering zijn. Daar waar de afmetingen van watergangen, duikers en stuwen niet voldoende zijn, worden werkzaamheden uitgevoerd. Verwachting is dat uitvoering van deze werkzaamheden de afvoer van overtollig water significant zal versnellen.

---

¹ Ook de verbetering van de afvoer via de Driebergse Meer maakt onderdeel uit van dit project.

4

Opmerking: Het peil is te hoog voor mijn percelen. Waarom verlaagt het waterschap het peil niet?

Reactie: Bij het bepalen van het peil dat bij de stuw wordt ingesteld, kijkt het waterschap naar het hele peilvak waarvoor dat peil zal gelden (een peilgebied). Zo heeft het waterschap te maken met verschillende partijen en verschillende belangen. Het waterschap is verantwoordelijk voor het peilbeheer. Een peilbeheer waarmee het maatschappelijk belang en zoveel mogelijk individuele belangen worden bediend

Bij het opstellen van een peilbesluit zijn er veel zaken waar het waterschap rekening mee moet houden. Het gebied van de Langbroekerwetering is een complex gebied. Zo is er een grote verwevenheid van functies, heeft het gebied te maken met veel kwel zowel vanuit de heuvelrug als vanuit de Neder-Rijn. Zijn er grote hoogte verschillen van zowel noord-zuid als oost- west en verloopt de bodemopbouw vanuit zand tot zware komklei. Zeker in de zware komklei is invloed uitoefenen op het grondwaterpeil vanuit het oppervlaktewater beperkt.

Uiteindelijk streeft het waterschap naar een optimaal mogelijk peil. Soms is er een compromis nodig. In de LBW zijn steeds meer natuurgebieden geïsoleerd, waardoor het waterschap de functie landbouw en natuur beter kan bedienen.

Liggen bepaalde percelen in een peilgebied lager dan de gemiddelde hoogte van het gebied, dan bestaat er de mogelijkheid om een onderbemaling aan te leggen, waarbij het waterpeil verlaagd wordt ten opzicht van het door het waterschap vastgestelde peil. Hiervoor dient u wel een vergunning voor aan te vragen. Meer informatie kunt u terugvinden via onze site www.hdsr.nl.

5

Opmerking: Er staat te veel water in de sloten in de Kom van Langbroek. Kan het peil omlaag?

Reactie: Op deze opmerking is ook opmerking 4 van toepassing. Voor de Kom van Langbroek wordt momenteel de waterhuishoudkundige situatie door het waterschap geïnventariseerd. Er liggen in dit gebied verschillende landgoederen en natuurgebieden waarvan niet altijd goed bekend is welke sloten belangrijk zijn voor de afwatering. Vervolgens zal er een herinrichtingsplan worden opgesteld, waarbij peilgebieden en peilen mogelijk worden aangepast. De verwachting is dat dit project zal resulteren in een verbeterde waterhuishoudkundige situatie, en in het minder vaak optreden van wateroverlast.

6

Opmerking: De afwatering wordt belemmerd doordat duikers die onder de weg door liggen verstopt zijn geraakt of doordat ze überhaupt te klein zijn.

Reactie: Gemeenten zijn onderhoudsplichtig voor duikers die onder de weg door liggen. Meldingen over deze duikers worden door HDSR doorgegeven aan de desbetreffende gemeente met het verzoek om deze duiker(s) schoon te spoelen of indien noodzakelijk te vervangen. Men kan overlast door verstopte duikers onder de weg door ook rechtstreeks bij de gemeente melden.

7

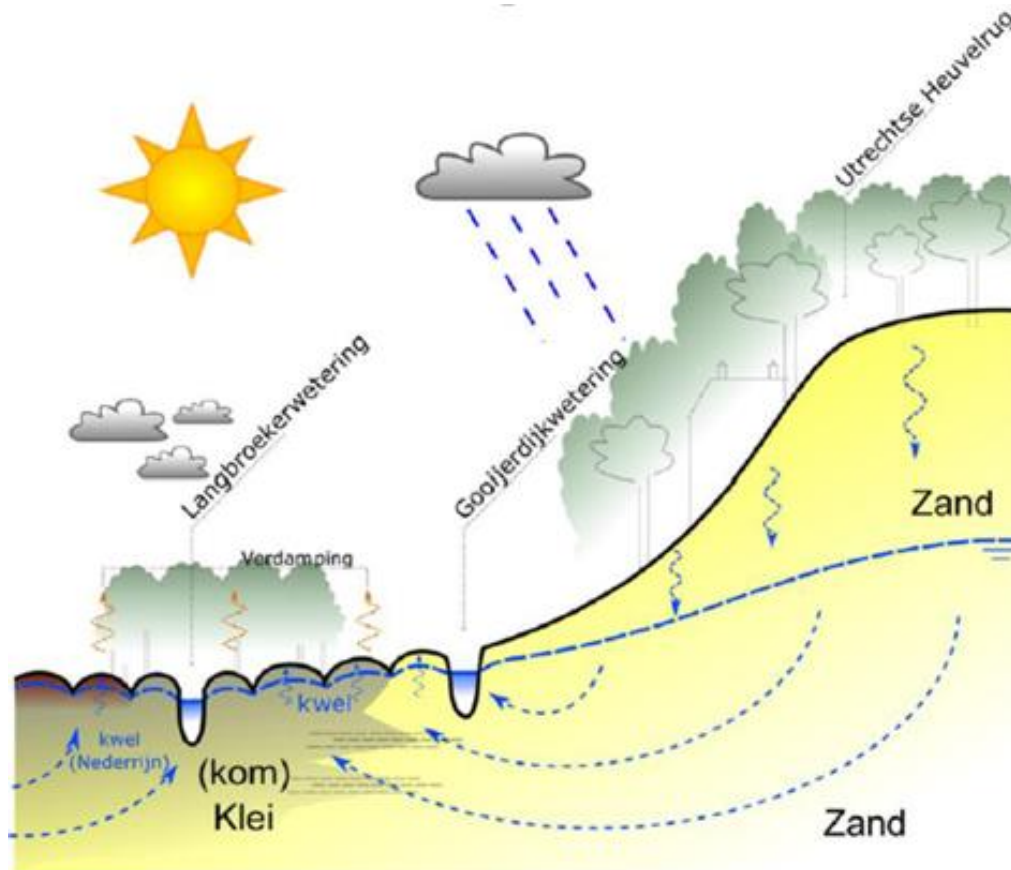
Opmerking: Rondom Landgoed Kolland wordt wateroverlast ervaren. Wat doet het waterschap hieraan?

Reactie: Landgoed Kolland is een complex gebied waar natuur en landbouw met elkaar verweven zijn. In de natuurgebieden is het noodzakelijk om een hoger peil in te stellen om de natuur die door Europese wetgeving wordt beschermd (Natura 2000) te behouden. In gebieden met een agrarische functie, wordt een peilbeheer gehanteerd dat past bij deze functie. De wijzigingen van peil en peilgebieden zijn vastgelegd in een partiële herziening (vastgesteld 28 juni 2017) van het vigerend peilbesluit uit 2008.

8

Opmerking: Er wordt wateroverlast ervaren als gevolg van de sterke kwel in het gebied. Kan het waterschap hier iets aan doen?

Reactie: Het optreden van kwel maakt onderdeel uit van het regionale grondwaterstromingspatroon. In de Utrechtse Heuvelrug infiltreert regenwater, dat vervolgens op de flanken van de Heuvelrug en in de lager gelegen Kom van Langbroek weer naar boven komt. Hierdoor is het grondwaterniveau in delen van het gebied nagenoeg altijd hoger dan het oppervlaktewaterpeil in de nabij gelegen sloot of wetering. Ook bij een peilverlaging in de waterloop zou het grondwater nog steeds omhoog kwellen. Dit geldt in het bijzonder voor de zuidoostelijke hoek van het gebied, waar de kwelstroom vanuit de Utrechtse Heuvelrug wordt versterkt door een kwelstroom vanuit de Neder-Rijn.

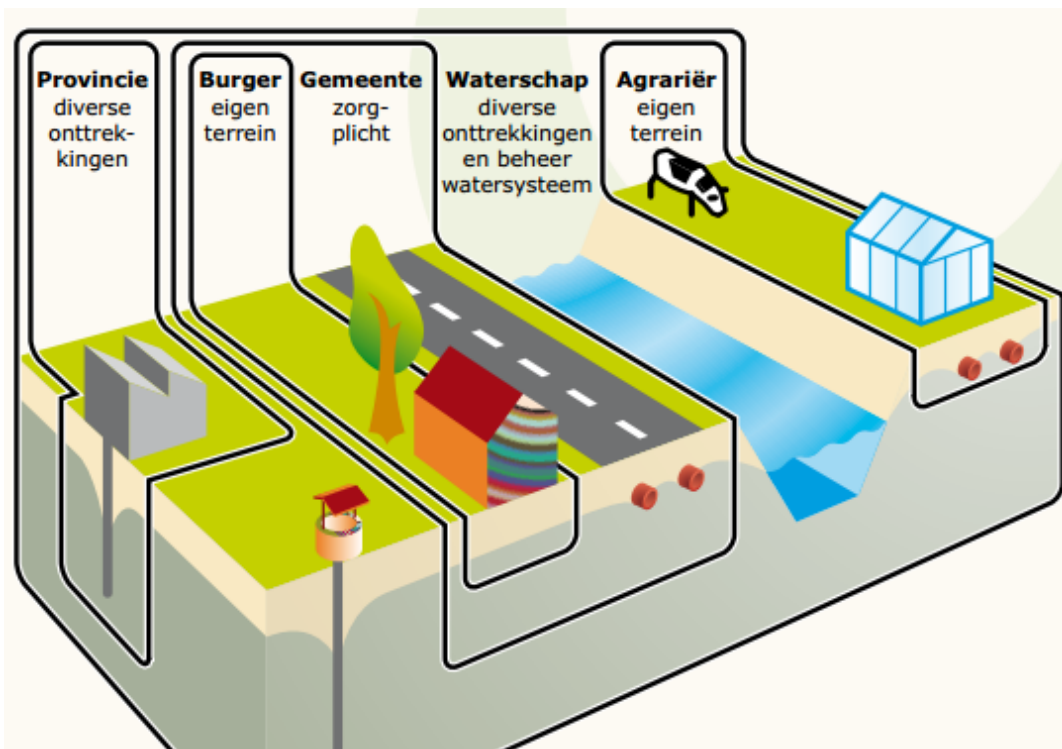

Figuur 1: Schematische weergave van het gebied

Opmerking: Er wordt wateroverlast ervaren doordat een tertiaire watergang niet snel genoeg afwatert. Hoe kan dit worden verholpen?

Reactie: Eigenaar/gebruiker is zelf verantwoordelijk voor het goed functioneren van de afwatering van zijn percelen. Voor een goede afwatering richting de watering is het van belang dat sloten en duikers in goede staat verkeren. Een deel van de ervaren wateroverlast kan door de gebruiker zelf worden opgelost. Echter is men voor een goede afwatering regelmatig afhankelijk van derden.

Elk belanghebbende kan op elk schaalniveau bijdragen aan een meer veerkrachtig watersysteem. Het waterschap in de primaire watergangen, de gemeenten in de bebouwde omgeving, denk daarbij ook aan de duikers onder de wegen door. De landbouw op zijn percelen, de terreinbeheerders in hun natuurgebieden en iedere ondernemer en burger op zijn eigen terrein. Figuur 2 laat zien wie waarvoor verantwoordelijk is voor maatregelen om wateroverlast van regen- of grondwater te voorkomen.

Figuur 2: Een schematische voorstelling die laat zien welke partijen verantwoordelijk zijn om maatregelen te treffen om wateroverlast van regen- of grondwater tegen te gaan.